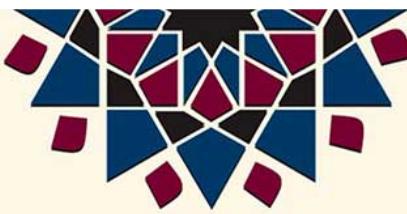

Тазкия дарслари (65-дарс). Ислом илм дини

ТАЗКИЯ дарслари 65-дарс

Тазкия дарслари Шайх Муҳаммад Содик Муҳаммад Юсуф роҳимаҳуллоҳнинг
"Тасаввуф ҳакида тасаввур" ва "Рұҳий тарбия-1-2-3" китоблари асосида бериб борилади.
Мавзуларнинг тўлиқ матни билан танишиш учун китобнинг ўзига мурожаат этиш тавсия этилади.

 ISLOM.UZ

17:11 / 01.01.2020 4404

(биринчи мақола)

Ислом илм дини эканига ҳеч қандай шубҳа йўқ. Исломни ўрганиш учун ҳам илмга уриниш лозим. Барча исломий илмлар шу мақсадга хизмат қиласди. Жумладан, биз баҳс қилиб турган мавзуу учун ҳам илм энг муҳим омил эканини яна бир бор таъкидламоқчимиз.

Шу билан бирга, воқелигимиздан келиб чиқиб, минг афсуслар ила таъкидламоқчимизки, кўпчилигимиз илмга керакли масъулият билан қарай олмаймиз. Хусусан, диний таълимотларни ўрганишга бўлган эътиборимиз жуда ҳам ночор ҳолда. Кўпчилигимиз диний тушунчаларни ўзлаштириш учун тайёр турган китобни ўқишига ҳам дангасалик қиласми.

Келгуси сатрларда ёритилажак илм ҳақидаги нарсалар кўпчилик учун илмга туртки бўлар, деган умиддамиз.

Мавзуни илмнинг луғатдаги маъноси билан танишишдан бошлайлик.

«Илм» сўзи араб тилида бир нарсанинг бошқасидан ажратиб турадиган белгиси маъносини англатади. Бинобарин, илм таълим ўрганувчининг кўп такрорлаши сабабли унинг шахсиятига таъсир ўтказувчи омил эканини билиб оламиз.

Луғат илмининг кўзга кўринган арбобларидан бири бўлган Ибн Манзур: «Илм жоҳилликнинг акси бўлиб, у бир нарсанинг бошқалардан ажралиб

турувчи белгисини билиб олишдир», деган.

Илмнинг истилоҳий маъноси қуидагича:

Журжоний ўзининг «Таърифот»ида: «Илм воқеликка мувофиқ бўлган жазмли эътиқоддир», деган.

Имом Ғаззолий раҳматуллоҳи алайҳи айтади: «Илм бир нарсани худди ўзидек идрок қилишдир».

Илм ва унга боғлиқ маъноларни ифода этган ояти карималарнинг сони уч юз етмиш тўққизтадир. Биз ушбу ўринда уларнинг баъзиларинигина келтириб ўтамиз.

Аллоҳ таоло Фотир сурасида марҳамат қилади:

الْعَلَمَتُؤْ عِبَادَهِ مِنْ أَلَّهَ يَخْشَىٰ إِنَّمَا

«Аллоҳдан бандалари ичидан фақат олимларигина қўрқарлар» (28-оят).

Аллоҳ таолонинг қудратини ҳис этиб, махлуқотлардан ибрат олиб, уларнинг яратувчиси борлигини англаб этиб, ақли билан Аллоҳни топган ва Ундан қўрқсан одамгина олим ҳисобланади.

Аллоҳ таоло Зумар сурасида марҳамат қилади:

يَعْلَمُونَ لَا وَالَّذِينَ يَعْلَمُونَ الَّذِينَ يَسْتَوِي هَلْ

«Биладиганлар билан билмайдиганлар teng бўлармиди?» (9-оят).

Албатта, тенг бўлмайдилар. Биладиганлар иймон келтириб, ибодат қиласидилар. Билмайдиганлар куфр келтириб, исён қиласидилар.

Аллоҳ таоло Анкабут сурасида марҳамат қиласиди:

٤٣ ﴿الْعَلِمُونَ إِلَّا يَعْقِلُهَا وَمَا لِلنَّاسِ نَصْرٌ بِهَا أَلْأَمْثَلُ وَتِلْكَ﴾

«Ушбу мисолларни Биз одамлар учун келтиурмиз. Лекин уларга фақат олимларнинг ақли етар» (43-оят).

Бу борадаги ҳадиси шарифларнинг адади жуда ҳам кўп. Биз намуна сифатида фақат бир нечтасини келтирамиз.

????? ?????????????? ??????? ????? ?????????????? ???
????????????? ??? ????? ????? ????? ?????: «????? ??????
????? ??? ????? ?????????? ?????????????? ??? ?????????????
????????????? ??? ????? ?????????? ?????????? ?????????? ???
????????? ??? ????? ?????????????? ?????????? ??? ?????? ???
????? ??? ?????????????? ??? ?????????????? ??? ??????????
????????? ??? ?????? ??? ??????».. ??????? ????????????????

Муовия розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Аллоҳ кимга яхшиликни ирода қилса, уни динда фақих қилиб қўяди. Албатта, мен тақсимловчиман, холос. Аллоҳ беради.

Модомики бу уммат Аллоҳнинг иши (қиёмат) келгунича Аллоҳнинг амрида қоим бўлар экан, уларга хилоф қилганлар зарар етказа олмайди», дедилар».

Тұртковлари ривоят қилишган.

Дин таълимотларини яхши тушуниш банда учун катта баҳт-саодат бўлиб, бу ҳолат Аллоҳ таоло унга яхшиликни ирода қилганига далолат қиласди. Демак, диний илмни бандага Аллоҳ таолонинг Ўзи беради. Шунинг учун ҳам Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам гапларининг давомида:

«Албатта, мен тақсимловчиман, холос. Аллоҳ беради», демокдалар.

Яъни «Мен Аллоҳ таоло берган илмни етказаман, холос. Ҳақиқий илм берувчи Аллоҳ таолонинг Ўзидир».

????? ?????? ??????????? ?????? ?????? ??????????? ?????
?????????? ??? ?????? ?????? ?????? ?????? ??????: «????? ??????
????????? ?????????? ?????? ?????? ?????? ?????? ?????? ??????
????? ?????? ?????????? ?????? ?????????????? ??????
????????? ?????? ?????? ??? ?????? ?????? ?????? ?????? ??????
????????? ?????? ?????? ?????? ??????????????????????

????????????????? ?????????????????? ??????????????
????????????????? ?????????????????? ??????????????
????? ??????? ??????????».

????? ?????? ??????????????????????.

Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Ким илм талаб қилиш йўлига тушса, Аллоҳ унга жаннатнинг йўлини енгиллаштиради. Қайси бир қавм Аллоҳнинг уйларидан бирида жам бўлиб, Аллоҳнинг Китобини тиловат қилса, уни ўзаро ўргансалар, албатта, уларнинг устига сакина тушади, уларни раҳмат ўраб олади, фаришталар қуршаб оладилар ва Аллоҳ Ўз ҳузуридагилар қаторида зикр қиласди», дедилар».

Муслим, Абу Довуд ва Термизий ривоят қилишган.

(Давоми бор)

«Руҳий тарбия» китобидан